

JAAR
VERSLAG

20
17

regionaal historisch centrum limburg

Jaarverslag
van het
Regionaal Historisch Centrum Limburg
2017

Sint Pieterstraat 7
6211 JM Maastricht
+31 (0)43 328 55 00
info@rhcl.nl | www.rhcl.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Publieksactiviteiten	3
1.1 Maand van de geschiedenis	3
1.2 Pioneers	4
1.3 Andere hoogtepunten van 2017	5
1.4 Educatie	6
1.5 Publicaties	7
1.6 Medewerking aan publieksactiviteiten van derden	7
2. Archieven en collecties	8
2.1 Digitalisering	8
2.2 Limburgse akten van de Burgerlijke Stand	8
2.3 Memories van Successie	8
2.4 Bevolkingsregisters Maastricht	9
2.5 Stenen archief	9
2.6 Maastrichtse vondelingen	9
2.7 Materiële zorg en conservering	10
2.8 Inventarisatieprojecten	10
3. Digitale Duurzaamheid	11
3.1 Implementatie e-Depot	11
3.2 Digitale Taken Rijksarchieven	11
3.3 Opleiding	11
4. Dienstverlening en publieksbereik	12
4.1 Kwaliteitsmonitor	12
4.2 Diensten studiezaal	13
4.3 Partners	13
4.4 Website	14
4.5 Facebook	14
4.6 Archieven en collecties	15
5. Financieel	16

Voorwoord

Het jaar 2017 was een succesvol jaar voor het Regionaal Historisch Centrum Limburg.

Vooral vanwege onze zorg voor nog meer toegankelijkheid en mede ook digitalisering van archiefbronnen zien we een toename van toegevoegde scans voor raadpleging. Neem eens een kijkje op *archieven.nl*

Het project '*Inventarisatie Domaniale Mijn archief*' (hoofdstuk 2.9), dat wij mede kunnen uitvoeren door subsidieverlening van de Stichting Behoud Mijnhistorie, is gestart in september en heeft reeds enkele nieuwe facetten van onze oudste mijngeschiedenis blootgelegd. Het is altijd weer een verrassing wat gevonden wordt in deze –soms eeuwenoude- documenten die berusten in onze archiefbewaarplaats en nu worden voorberekt voor ordening en toegankelijkheid voor een ieder die nader onderzoek wil gaan doen. Een nieuw stukje informatie wordt toegevoegd aan de geschiedenis.

Toegankelijkheid, duurzaamheid en raadpleging zijn de trefwoorden die het RHCL in 2017 in alle facetten van het werk laat zien. Dit jaarverslag geeft een overzicht van onze belangrijkste activiteiten en werkzaamheden zowel op het gebied van het wettelijk toezicht op archieven van gemeenten, de Rijksinstellingen en de provincie Limburg, als wel de verscheidenheid aan werkzaamheden op het gebied van Archieven en Collecties die zich onder hoede van het RHCL bevinden. Met inzet van de professionele kwaliteit van onze medewerkers en met dank aan de vele vrijwilligers bij het RHCL is er ook weer in 2017 een mooi resultaat neergezet.

Daarnaast laat 2017 een dynamisch publieksprogramma zien dat door de vele facetten en een verscheidenheid aan onderwerpen een breed publiek heeft aangesproken. Vermeldenswaard is zondermeer de conferentie voor vakmensen die bij het RHCL werd gehouden in februari "*Perkament, papier & pixels*". Waar papieren erfgoed de nieuwe digitale exponent ontmoet. De in september geopende expositie PIONEERS was voor het RHCL een verrassende samenwerking met de Provincie Limburg en kunstenaars. Het laat zien dat het gebruik van ons prachtige gebouw met en door onverwachte samenwerkingsrelaties tot iets moois kan leiden.

Hoogtepunt voor 2017 was zondermeer de maand oktober, geheel in het teken van de *Maand van de Geschiedenis*. De feestelijke opening op zondag 1 oktober in het Parkstad Limburg Theater was zeer geslaagd en werd uitermate goed bezocht. Meer over onze publieksactiviteiten kunt u terugvinden in het eerste hoofdstuk van dit jaarverslag.

Graag wil ik in dit voorwoord voor het verslagjaar 2017 ook onze dank uitspreken aan alle samenwerkingspartners, onze bezoekersraad en aan de Stichting Vrienden van het RHCL voor hun ambassadeurschap en gewaardeerde ondersteuning bij ons werk.

Lita Wiggers
Directeur RHCL
Maart 2018

1. Publieksactiviteiten

1.1 Maand van de geschiedenis

Hét hoogtepunt van het jaar was de maand oktober, toen we deelnamen aan de Maand van de Geschiedenis, in samenwerking met o.a. het Geschiedenisplatform Limburg. De Maand van de Geschiedenis is het grootste historische evenement van Nederland en had in 2017 als thema 'Geluk'.

Start van de maand van de geschiedenis

De feestelijke start van de Maand van de Geschiedenis in Limburg vond plaats op zondag 1 oktober, bij Parkstad Limburg Theaters. In een uitverkochte Limburgzaal heetten Marcia Luyten en Petra Stienen ons welkom voor een bruisende middag met interviews, muziek, vertellingen en discussies met onder andere Connie Palmen, waarin verleden en heden samensmelten rondom het thema geluk. In de foyer konden bezoekers het geluk van Limburg proeven op de historische markt, waar vele musea en archiefinstellingen (waaronder het RHCL) zich presenteerden.

¹ Op initiatief van de Provinciale Staten werd het 150 jarig bestaan van Limburg op 11 mei gevierd met een symposium én een bijzondere feestelijke zitting van

Honderdvijftig jaar Limburg

Een dag na de aftrap organiseerden het RHCL en het LGOG een avond over 150 jaar Limburg. In 2017 was het 150 jaar geleden dat het Verdrag van London werd bekrachtigd (11 mei 1867). Daarmee kwam er een einde aan de dubbele staatkundige status van Limburg: tussen 1839 en 1867 was Limburg een Nederlandse provincie én deel van de Duitse Bond¹.

Gouverneur Theo Bovens poneerde tijdens zijn nieuwsjaarstoespraak de stelling dat 11 mei niet enkel een Limburgse feestdag moet zijn, maar ook een nationale, omdat Nederland verheugd mag zijn dat het op die dag voorgoed en onvoorwaardelijk aan Limburg verbonden werd. 11 mei 1867 was dus een dag van geluk: voor Limburg én voor Nederland. Eric Lemmens en Jacques van Rensch, rijksarchivaris bij het RHCL, spraken op 2 oktober over de gevolgen van het Verdrag voor Limburg en Nederland.

Vroedvrouwen, vondelingen, anti-vaxxers

Wat brengt een moeder er toe een kindje te vondeling te leggen? Welk lief en leed deelden de vroedvrouwen van de Zuid- Limburgse Vroedvrouwenschool met moeders en hun baby's? En waarom lieten mensen hun kinderen niet vaccineren? Dat waren centrale vragen op de lezingmiddag van 13 oktober, die het RHCL en SHCL samen organiseerden.

Zo vertelde Willibrord Rutten hoe men in de Franse tijd korte metten maakte met vaccinatieweigeraars. Régis de la Haye en Truus Wanrooij-Roks vertelden over de 600 kinderen die tussen 1804 en 1830 te vondeling gelegd werden in Maastricht. Marianne Nieuwenhuijze deelde de goede en slechte tijden die de vroedvrouwen van de Zuid-Limburgse Vroedvrouwenschool vroeger meemaakten.

Provinciale Staten in het Gouvernement te Maastricht, waar ook Jacques van Rensch een lezing gaf. Ook werd hij gevraagd voor [L1 Avondgasten](#).

1.2 Pioneers

In verschillende ruimtes van de Oude Minderbroederskerk was 2 maanden lang de tentoonstelling 'Pioneers' te zien. Een expositie over de fascinatie voor ontdekken, opgraven en opnieuw laten zien van datgene wat verborgen is.

Kunst, natuur & archeologie bij de ENCI

De St. Pietersberg, de omringende plateaus, en het ENCI-gebied kent een bewogen geschiedenis, dat de laatste 100 jaren vooral getekend is door de in de natuur ingrijpende industrie van de ENCI. Pioneers had tot doel om dit gebied en haar problematiek in een groter historisch, maatschappelijk kader te plaatsen en tegelijkertijd de actuele noodzaak ervan bespreekbaar te maken.

De tentoonstelling was een parallelproject aan 'Overgangszone' en werd georganiseerd in het kader van het grote Europese EAAcongres over archeologie en erfgoed. De tentoonstelling ging in samenwerking met het Provinciehuis en de Van Eyck Academie.

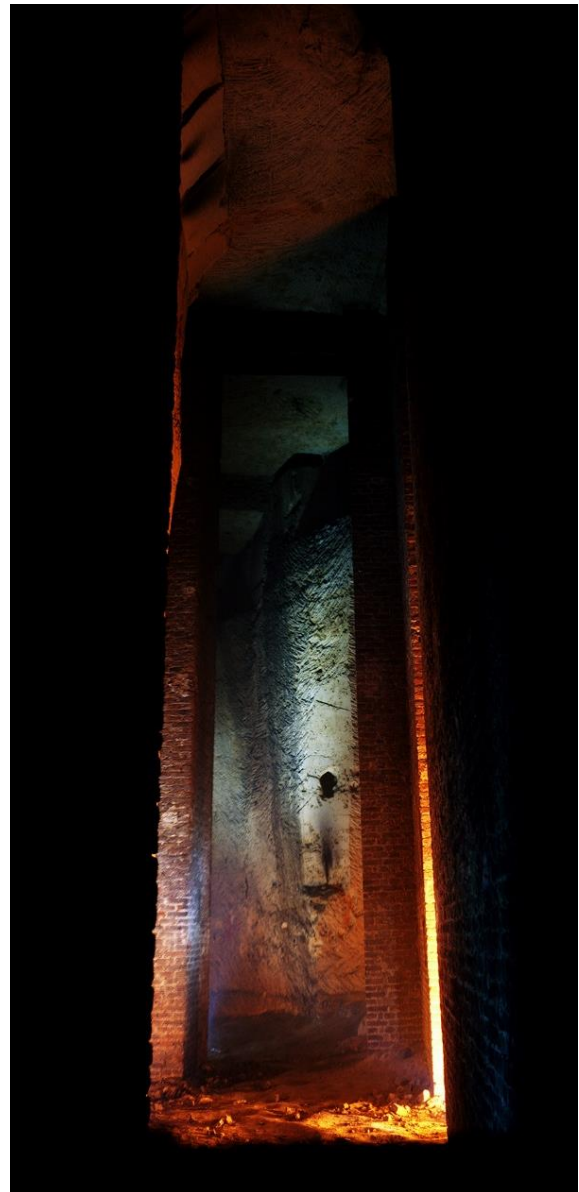
De opening

Pioneers opende op 1 september. Van Theo Bovens, commissaris van de Koning voor de Provincie Limburg, mocht het RHCL een prachtig versierd boek in ontvangst nemen. Een 'herdenkingsboek' bij de gelegenheid van de opening van het Gouvernementsgebouw aan de Bouillonstraat in 1935. De namen van alle aanwezigen staan er in, van ministerpresident H. Colijn tot de 'machinist' van het gouvernement (die de ketel stookte).

De Pioniers

Pioneers toont werken van kunstenaars die in en rond de plateaus van het ENCI-gebied hebben rondgestruind en werkzaam zijn geweest, waaronder Kristina Benjocki, Krien Clevis, Jasper Coppes, Chaim van Luit, Bart Lodewijks, Astrid Mingels & Rod Summers. Het betreft kunstenaars die de afgelopen jaren zelfstandig projecten gegenereerd hebben bij de ENCI, alsmede kunstenaars die in de jaren 1970 en '80 het grotere gebied eromheen ontdekt hebben en op hun wijze in kaart hebben gebracht.

1.3 Andere hoogtepunten van 2017

Perkament, papier & pixels

Op donderdag 2 februari en vrijdag 3 februari vond bij het RHCL de conferentie 'Perkament, papier en pixels: Middeleeuws schrift en moderne technologie' plaats. De conferentie werd georganiseerd door SSNM (Schrift en Schrift dragers in de Nederlanden in de Middeleeuwen), in samenwerking met het Huygens Instituut voor Nederlandse Geschiedenis, het RHCL en het Henri Pirenne Instituut voor Middeleeuwse Studies te Gent. Tijdens de conferentie werden de verhoudingen en samenwerkingsmogelijkheden onderzocht tussen de Middeleeuwse- en digitale wetenschappen.

Maastricht Antiquarian Book & Print Fair

Het RHCL had tijdens MABP 2017 samen met de Universiteitsbibliotheek Maastricht en Centre Céramique een stand met historische kruidenboeken onder het thema 'Kruidenrijk'. We presenteerden de meest bijzondere exemplaren uit onze collecties, zoals de geneeskrachtige werking van de klitwortel.

"Men doopt een wollen lapje in een mengsel van 1/3 Franschen brandewijn en 2/3 water, waarin men met 1 gram dubbel koolzuur natron een handvol klitwortels heeft afgekookt. Door dit eenvoudige middel tweemaal per week te behandelen, houdt men de hoofdhuid rein en de haarwortels hechten zich vaster, zodat het uitvallen van het haar zoo goed als onmogelijk wordt gemaakt."

Erfgoed beweegt: de Tijd Verbeeld

In de Sint-Servaasbasiliek was vanaf 29 augustus de tentoonstelling 'Erfgoed Beweegt: de Tijd Verbeeld' te zien. In de expositie werden vier belangrijke identiteiten van de stad belicht: Maastricht als Romeinse stad, vestingstad, industriële stad en katholieke stad. De tentoonstelling was de eerste gezamenlijke activiteit van het samenwerkingsverband 'Erfgoed Beweegt'. Onder deze noemer werken het RHCL, Stichting Schatkamer van de Sint-Servaasbasiliek, Stichting Maastricht Vestingstad en Stichting Science and Industry samen om Maastricht beter te profileren als historische stad.

Symposium Limburgse oorkonden

Met dit symposium (27 oktober) vierden het Koninklijk LGOG, Huygens Instituut voor Nederlandse Geschiedenis en het RHCL de oprichting van de Stichting Limburgse Oorkonden. Een van de eerste missies van de Stichting is het publiceren van het 'Digitaal Oorkondenboek Limburg'.

Als voorproefje waren er een aantal originele oorkonden te zien tijdens het symposium. Aansluitend waren er lezingen van dr. Geertrui Van Syngel (Huygens Instituut voor Nederlandse Geschiedenis), drs. Wendy Govaers (Universiteit Utrecht), dr. Gerard Venner (voorzitter van de Commissie Bronpublicaties van LGOG) en prof. mr. Paul Nève (emeritus hoogleraar rechtsgeschiedenis en Romeins recht).

In de media

Onze archieven kwamen in 2017 uitgebreid aan bod in Limburgse media zoals De Limburger, 1Maastricht, Chapeau Magazine, en de Maasgouw. Ook kregen we nationale aandacht, toen Paul Haenen afreisde naar Maastricht voor 'Verborgene Verleden'. Op het Onze Lieve Vrouweplein ontmoette hij Truus Roks van het RHCL. De voormalige St. Nicolaas Kerk is heel lang parochiekerk geweest van Pauls voorouders. Paul bekijkt er ook het doopvont waarin velen van zijn voorouders gedoopt zijn. Later bezoekt Paul het RHCL waar Truus uitgebreid vertelt over de voorouders van Haenen die in Maastricht leefden.

1.4 Educatie

Er werden tal van algemene rondleidingen voor groepen gegeven, waarin we uitleg geven over het gebouw en zijn geschiedenis, maar ook over het werk dat wij doen. Daarnaast werkten we mee aan diverse onderwijsprojecten, zoals de jaarlijks terugkerende projecten Genealogie voor het Stella Maris College Meerssen.

1.5 Publicaties

- ❖ *Inventaris van het archief van de bisschop van Roermond (1665 – 1802)*
Gerard Venner, 2017

De inventaris van het archief van de bisschop van Roermond ten tijde van het eerste bisdom Roermond (1569-1802) is in 2017 voltooid. Het archief is nu optimaal toegankelijk voor onderzoek naar de geschiedenis van het bisdom en voor de bestudering van het geloof van alledag van de gewone gelovigen.

De archiefstukken bestrijken de periode vanaf 1665, omdat in laatst genoemd jaar het bestaande archief tijdens de stadsbrand van Roermond verloren ging. Het archief weerspiegelt de bevoegdheden van de bisschop. Hij nam tal van maatregelen om het geloofsleven van het hem toevertrouwde kerkvolk te bevorderen en de zielzorg door bekwame priesters te waarborgen.

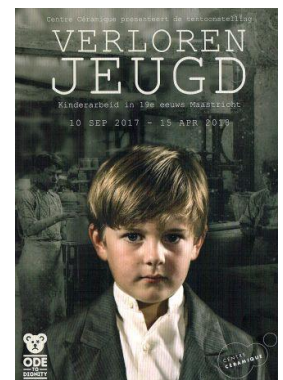

1.6 Medewerking aan publieksactiviteiten van derden

Naast onze eigen activiteiten, presenteert het RHCL regelmatig archieven en collecties door middel van bruiklenen en ondersteuning bij publicaties, projecten, publiekslezingen of tentoonstellingen van andere Limburgse of Euregionale culturele instellingen en musea. Ook werken we samen in een breed netwerk van archiefinstellingen in Limburg, en via een Euregionaal samenwerkingsverband van archieven in Duitsland, België en Luxemburg.

Exposities

- ❖ Verloren Jeugd,
Centre Ceramique (Maastricht)
- ❖ Centre Charlemagne,
Stadtmuseum (Aachen)
- ❖ Stenen Stad,
Bureau Europa (Maastricht)

Publicaties

- ❖ *In de armen van Maas, Geul en Watervalderbeek: de loop van de geschiedenis in de gemeente Meerssen* / Frank Hovens. Meerssen, Gemeente Meerssen.
- ❖ *Order and Confusion: the Twelfth-Century Choir of the St. Servatius Church in Maastricht* / Fred Ahsmann. Utrecht: Stichting Publicaties Middeleeuwse Kunst.
- ❖ *Mariaberg: gevormd door de buurten Blauw Dorp, Proosdijveld en Trichterveld* / Wim A.A. Mes. - Maastricht: Stichting Historische Reeks Maastricht.

2. Archieven en collecties

2.1 Digitalisering

In 2017 zijn in maandelijkse porties gichtregisters uit het archief van de Landen van Overmaas en andere schepenbankarchieven gescand. Daarnaast zijn er cartularia uit verschillende kloosterarchieven gedigitaliseerd. Vermeldenswaardig is ook het digitaliseren van de tweede tranche van notariële archieven (1842-1895). Deze tranche bevatte minuutakten en repertoria van notarissen in de standplaatsen Helden tot en met Noorbeek, met uitzondering van Maastricht. In totaal zijn er nu 858 inventarisnummers (402.110 scans) digitaal beschikbaar op www.archieven.nl.

Op onze website plaatsen we maandelijks een **overzicht** van de nieuwste scans van archiefmateriaal. Aan het einde van het verslagjaar waren 5.332 inventarisnummers uit 92 archieven (toegangen) volledig gedigitaliseerd – in totaal 301.598 scans. Dit resulteert in een totale beschikbaarheid van 914.476 scans. Via archieven.nl zijn de scans gratis te downloaden.

Scans online		
Jaar	Totaal	Toegevoegd
2017	914.476	301.598
2016	612.878	325.890
2015	286.988	59.799

2.2 Limburgse akten van de Burgerlijke Stand

Jaarlijks worden gegevens van akten uit de Burgerlijke Stand openbaar gemaakt. Aan iedere soort akte hangt een openbaarheidstermijn vast. Zo worden geboorteakten openbaar 100 jaar na dato, huwelijksakten na 75 jaar en overlijdensakten na 50 jaar. Dit betekent dat in 2017 geboorteakten openbaar werden tot en met 1917, huwelijksakten tot en met 1942 en overlijdensakten tot en met 1967. Daarnaast werken wij continu aan het verbeteren en corrigeren van gegevens. Onder andere via websites als archieven.nl, wiewaswie.nl en via diverse 'opendata' websites zijn de persoonsgegevens te bekijken en te doorzoeken.

2.3 Memories van Successie

Verder werd er in 2017 gewerkt aan de invoer van persoonsgegevens in de zogeheten **Memories van Successie** (1818-1900): een overzicht van de baten en lasten van een nalatenschap. Ze worden sinds 1818 opgemaakt omdat over een erfenis door de erfgenamen belasting moest worden betaald. Vrijwilligers bij het RHCL werken al enige tijd aan een online namenindex op de Limburgse Memories van Successie (archieftoegang 07.D03). Het is een behoorlijke klus, maar een essentiële bron voor allerlei soorten onderzoek. Zo staan naast een lijst van bezittingen ook verwanten van de overledene met naam, beroep en verblijfplaats in de memories genoemd, waardoor de bron voor familieonderzoek zeer interessant is. De namenindex wordt continu geüpdatet en er komen dus steeds meer gegevens van de Memories online.

2.4 Bevolkingsregisters Maastricht

Ook afgelopen jaar vervolgden we het digitaliseringsproject van de bevolkingsregisters Maastricht (1850-1920). Dit gebeurde in een gezamenlijk project met het CBG|Centrum voor familiegeschiedenis, Stadsarchief Rotterdam en Stadsarchief Breda. Het project startte in 2014 en is eind 2017 afgerond.

De bevolkingsregisters kunnen van zeer toegevoegde waarde zijn voor genealogisch onderzoek. Anders dan akten uit de burgerlijke stand, vertellen de registers bijvoorbeeld vaak meer over de leefomstandigheden – zoals gezinssamenstelling of datum van komst of vertrek in de gemeente – van een persoon.

Dankzij de vrijwilligers op het crowdsourcing-platform 'Vele Handen' werden in korte tijd duizenden digitale gegevens van de bevolkingsregisters online beschikbaar gemaakt. Alle 246 Maastrichtse bevolkingsregisters zijn nu te bekijken én te doorzoeken op naam via archieven.nl en wiewaswie.nl.

The screenshot shows the VeleHanden.nl website. At the top, there is a navigation menu with 'Home', 'Projecten', 'Deelnemers', 'Nieuws', and 'Help'. On the right, there are buttons for 'Inloggen' and 'Aanmelden'. The main content area features a large image of an open historical register book. A white text box overlaid on the left side of the image reads: 'Iedereen kan archieven online toegankelijk maken.' Below the image, there are two sections: 'Leuk en verslavend!' with a list of bullet points, and 'Aan de slag' with a 'Meedoen is eenvoudig, probeer het nu uit.' button and an 'Oefenen' button. A mouse cursor is pointing at the 'Oefenen' button.

2.5 Stenen Archief

In het kader van een gemeenschappelijk digitaliseringsproject van het Nederlands-Israëlitisch Kerkgenootschap en Akevoth (Dutch Jewish Genealogical Data Base) wordt de fotocollectie Joodse grafzerken toegankelijk gemaakt en beschreven (www.stenenarchief.nl). Dit jaar stelden we samen met een vrijwilligster ca. 1031 foto's en bijbehorende gegevens beschikbaar over de collectie Joodse grafzerken in Limburg, en coördineerden we de invoer van datagegevens in de database.

2.6 Maastrichtse vondelingen

In 2017 zijn we begonnen met een onderzoek naar de Maastrichtse vondelingen 1804-1829, gericht op een wetenschappelijke publicatie en een tentoonstelling in 2020. T.b.v. het onderzoek naar de vondelingen worden door vrijwilligers processen-verbaal van de vondelingen ingevoerd. Hieruit worden statistische gegevens geëxtraheerd alsmede deelonderwerpen voor het artikel en de tentoonstelling.

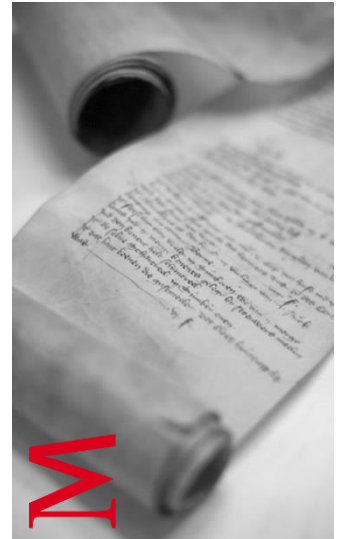

2.7 Materiële zorg en conservering

Ten behoeve van het digitaliseren van de papieren rijkscollectie heeft het RHCL bij de belastingdienst in Heerlen een atelier ingericht voor de materiële voorbereiding daarvan. Het RHCL ziet toe op de scholing en begeleiding van de (tijdelijke) medewerkers die daar werkzaam zijn.

In 2016 heeft het RHCL een subsidie toegewezen gekregen voor een nieuw **Metamorfoze** project: de Limburgse kapittelarchieven, 1294-1802 (een selectie uit 14.A002B, 14.B001, 14.B002, 14.B004 en 01.187). Dit project liep ook nog gedurende het hele jaar 2017. Deze unieke archieven zullen dankzij de financiering gerestaureerd, geconserveerd en gedigitaliseerd worden.

Twee *metamorfozes* – het klooster der Kruissheren te Maastricht, 1438-1800 (14.Do23), en de Indivieze Raad Maastricht, 1580-1795 (20.001A) – zijn in 2017 afgerond.

2.8 Inventarisatieprojecten

Begin september 2017 zijn twee projectmedewerkers begonnen aan het ontsluitingsproject van het 'Domaniale Mijn en Akens-Maastrichtse Spoorweg Maatschappij' archief. Het archief van de Domaniale Mijn bestrijkt een periode van circa 1797 tot 1980, en is het oudste mijnbouwarchief van Nederland. Het is dus een eeuw ouder dan de Oranje-Nassau en Staatsmijnen. Daarmee vormt het de schakel tussen de mijnbouw vóór 1800 en de mijnbouw van de 20e eeuw.

In het kader van het ontsluitingsproject van het Domaniale Mijn archief, zal het RHCL ieder kwartaal een **nieuwsperiodiek** uitbrengen om de Stichting Behoud Mijnhistorie en geïnteresseerden op de hoogte te houden. Naast dit project zijn we bezig met de inventarisatie van het Secretarie-archief van de Gemeente Maastricht, en het archief van de Brabantse Commissarissen-Deciseurs.

3. Digitale Duurzaamheid

3.1 Implementatie e-Depot

Een e-Depot is een voorziening waarmee digitale informatie wordt beheerd zodat deze leesbaar, toegankelijk en authentiek blijft. Binnen het RHCL organiseert de implementatiemanager de interne implementatie van het e-Depot, en zorgt voor de verbinding met landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen.

In het najaar van 2017 is er contact geweest tussen het RHCL en gemeenten uit Noord-Limburg. Er bestaat een concrete behoefte bij een aantal gemeenten uit Noord-Limburg om eventueel het e-Depot van het RHCL af te nemen. Er heeft om die reden een verkenning tot een pilot met de gemeente Horst aan de Maas plaatsgevonden. Eventuele invulling van de pilot zal in 2018 plaatsvinden.

3.2 Digitale Taken Rijksarchieven

In het programma Digitale Taken Rijk (DTR) werken RHC's en Nationaal Archief samen aan de realisatie van duurzaam beheer- en toegang tot – in eerste instantie – de (decentrale) rijkscollectie. Deze generieke infrastructuur vanuit de rijksoverheid waarborgt onze kwaliteit op overgebrachte digitale archieven (e-Depot). Vanuit het programma DTR 3 werd er afgelopen jaar weer gewerkt aan een tranche van notariële archieven. De resultaten staan vermeld bij hoofdstuk 2.1.

3.3 Opleiding

Het ontwikkelen van een e-Depotvoorziening brengt vele technische en organisatorische uitdagingen met zich mee. We zijn daarom betrokken in diverse innovatieve projecten, én investeren in de opleiding van onze medewerkers. Het personeel van het RHCL is aanwezig geweest bij talrijke kennisbijeenkomsten op het gebied van overheidsinformatie, toezicht en privacywetgeving.

4. Dienstverlening en publieksbereik

4.1 Kwaliteitsmonitor 2017

Eind 2017 nam het RHCL deel aan een publieksenquête over zijn dienstverlening. In de enquête kregen online respondenten de kans om onze fysieke en digitale dienstverlening te beoordelen. En we mogen best trots op ons zelf zijn, want de fysieke en digitale dienstverlening van het RHCL is goed uit de bus gekomen. 136 personen reageerden via de website van het RHCL op de enquête en gaven ons een 7,6 als gemiddeld rapportcijfer.

Uit het rapport blijkt dat de online bezoekers die de enquête invulden vooral mannen zijn. De groep online bezoekers in de leeftijd van 50-65+ is het grootst. Daarnaast zegt het rapport dat de respondenten vaak hoger opgeleid zijn. Ook zijn gepensioneerden een belangrijke groep.

Dienstverlening

De respondenten gaven de RHCL dienstverlening (via mail en website) een overall score van een 7,6. We scoorden vooral goed op de snelheid van reageren (8,0) en de mate waarin een vraag werd beantwoord (7,8). De telefonische dienstverlening werd apart onder de loep genomen. Respondenten gaven aan tevreden te zijn over de telefonische bereikbaarheid van het RHCL (7,4) en vonden dat telefonische vragen goed werden afgehandeld (8,2).

Waardering fysiek bezoek RHCL

De online respondenten, die ook een fysiek bezoek aan het RHCL brachten in de afgelopen zes maanden, beoordeelden het bezoek gemiddeld met een 7,2. Vooral de behulpzaamheid werd goed gewaardeerd met een 7,9. Daarnaast werden de vriendelijkheid en deskundigheid van het personeel gewaardeerd met gemiddeld een 7,8.

Website & sociale media

De RHCL website werd door de RHCL respondenten gemiddeld gewaardeerd met een 7,1. Voor het gebruik van sociale media scoorden we een 7,9.

Kansen

Kansen liggen voor het RHCL volgens suggesties van respondenten vooral op het gebied van:

- ❖ Scanning 'on demand';
- ❖ Bij het verbeteren van zoeken in archieven via de eigen website;
- ❖ Het aanbieden van hulpmateriaal om te zoeken in de archieven;
- ❖ Het verruimen van openingstijden met een avond in de week of een weekenddag;
- ❖ Bij het vernieuwen van studiezaalapparatuur.

4.2 Diensten studiezaal

Studiezaalbezoekers

Het totaal aantal fysieke bezoeken aan onze studiezaal is licht gedaald, naar 4.561.

Jaar	Bezoeken	Bezoekers
2017	4.561	1.732
2016	4.829	1.864
2015	5.013	2.249

Aangevraagde stukken

In totaal werden 11.813 archieftoegangen en collecties van het RHCL en SHCL op de studiezaal aangevraagd.

	2017			2016		
	RHCL	SHCL	Totaal	RHCL	SHCL	Totaal
Archieven/ collecties	11.171	642	11.813	12.009	364	12.373

4.3 Partners

Bezoekersraad

De bezoekersraad geeft vanuit het perspectief van de bezoekers gevraagd en ongevraagd advies over de inrichting en de kwaliteit van de dienstverlening van de instelling. Afgelopen jaar kwamen we tweemaal bijeen, waarbij we o.a. over het nieuwe studiecereglement en de communicatie via onze digitale schermen hebben gediscussieerd. Een wens van de raad – een nieuwsbrief voor studiezaalbezoekers en andere geïnteresseerden – is inmiddels gerealiseerd.

Vrienden van het RHCL

De Stichting 'Vrienden van het RHCL' (voorheen: Vrienden van het Rijksarchief) is opgericht met het doel ons werk te ondersteunen en stimuleren. De Vrienden RHCL hebben in het verslagjaar een financiële bijdrage gegeven aan de restauratie en digitalisering van filmmateriaal van Pans.

Op zaterdag 18 maart werd de Jaardag van de Vrienden gehouden in het RHCL. De directeur van het RHCL, Lita Wiggers, schetste de belangrijkste ontwikkelingen en projecten van het RHCL, vervolgens werd er aandacht besteed aan het 150-jarig bestaan van de Nederlandse provincie Limburg en de Duitse Bond door politicoloog Eric Lemmens.

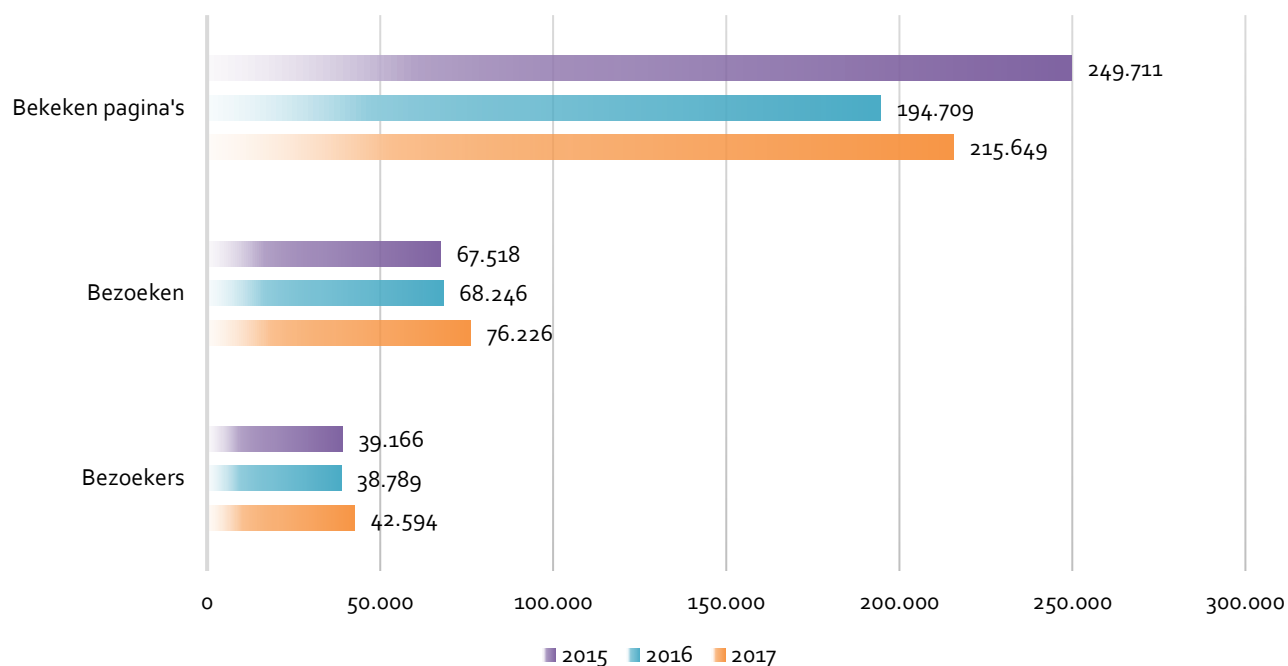
Het middagprogramma bestond uit een lezing door Peer Boselie (gemeentearchivaris van Sittard-Geleen) over volkskundige recepten uit de periode van 1575 – 1900.

4.4 Website

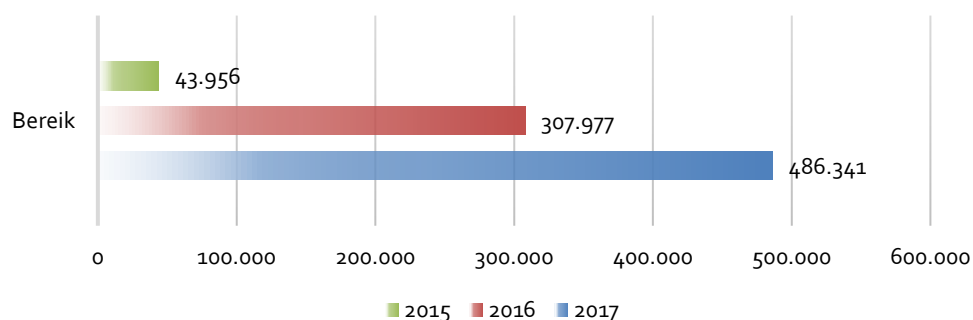
Op rhcl.nl publiceren we over de activiteiten die we organiseren, en kan de bezoeker het laatste nieuws rond onze archieven en collecties volgen. Ook functioneert de website als toegangspoort tot onze verschillende collecties op archieven.nl, de RHCL beeldbank, en in de bibliotheek. Het aantal bezoeken en unieke bezoekers is afgelopen jaar, ten opzichte van 2016, gestegen. Het aantal bezochte pagina's en de gemiddelde bezoektijd is ongeveer gelijk gebleven.

Hieronder een overzicht van de belangrijkste bezoekersgegevens.

4.5 Facebook

Ons bereik is het afgelopen jaar flink doorgestegen. Op 31 december 2017 volgden 1.141 mensen de facebookpagina van het RHCL, en bereikten we 468.341 personen.

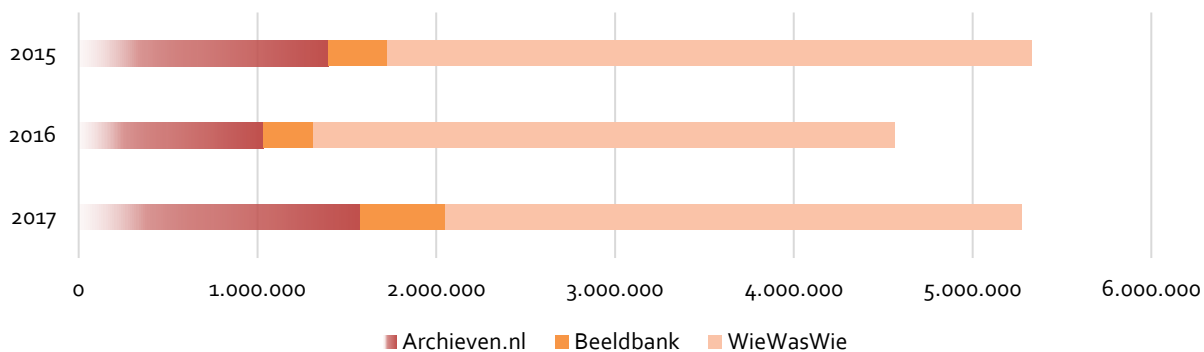

4.6 Archieven en collecties

In het verslagjaar zijn talloze werkzaamheden verricht om de online toegankelijkheid op onze openbare archieven en collecties te optimaliseren. De digitale bestanden zijn voor iedereen gratis te raadplegen via archieven.nl, wiewaswie.nl, en via onze [beeldbank](http://beeldbank.nl). Hieronder een overzicht van het totaal aantal bekeken archieven en collecties.

De meest bekeken archieftoegang was afgelopen jaar Landen van Overmaas (code 1.075). Deze toegang werd maar liefst 48.135 keer bekeken (op archieven.nl).

5. Financieel

Financieel*		2017	2016	2015	2014
BALANS					
Activa	Vaste activa	349	413	453	533
	Vlottende activa	7.658	6.217	4.615	3.075
		8.007	6.630	5.068	3.608
Passiva	Eigen vermogen	822	704	432	382
	Voorzieningen	6.427	5.117	3.737	2.386
	Schulden op lange termijn	250	300	350	400
	Schulden op korte termijn	508	509	549	440
		8.007	6.630	5.068	3.608
EXPLOITATIE					
Baten	Algemene baten				
	- Bijdragen deelnemers	5.019	4.902	4.808	4.789
	Directe baten	198	336	249	170
	Overige baten	51	74	55	64
		5.268	5.312	5.112	5.023
Lasten	Personele lasten	2.073	1.916	1.907	1.867
	Directe materiële lasten	264	322	305	299
	Indirecte materiële lasten	1.431	1.452	1.426	1.387
	Overige lasten	1.362	1.376	1.396	1.386
		5.130	5.066	5.034	4.939
Exploitatiesaldo vóór bijzondere resultaten		138	246	78	84
Bij: bijzondere resultaten		0	0	0	0
Exploitatiesaldo vóór bestemming		138	246	78	84
Exploitatiesaldo ná bestemming		0	0	0	0
*Alle bedragen x 1000					
RATIO's / kengetallen					
Liquiditeit		15,07	12,20	8,41	6,99
Solvabiliteit		0,10	0,11	0,09	0,11
Netto schuldquote		<0	<0	<0	<0
EMU-saldo (x €1.000)		225	383	217	230

ARCHIEF

